

povinnosti, má míti také stejná práva. Podle zákona má však přídělce osvobození pouze do skončení řízení přídělového. Po té nastává tedy stav normální — tedy i poplatkově.

Bude snad tedy záležeti hlavně na jednotlivém případě, zda se může považovati řízení za skončené, či ještě nikoliv. Jednotné směrnice není.

Kromě hořejších podmínek mají se při žádosti za povolení zavazeni splniti ještě podmínky další a to:

Úrok nemá přesahovati obvyklou míru (tedy per analogiam Spořitelén a záložen 6½ až 7%), — u nabyvatelů nemá přesahovati hranice úvěrová 9/10 přídělové (pozor. ne obecně!) ceny pozemků a u novostaveb podle zákona 50% stavebního nákladu. Podle nových instrukcí však možno jíti až do 2/3 tohoto nákladu.

Další podmínkou samozřejmě jest, že při zavazeni musí se nejrv zaplatiti případný nedoplatek přídělové ceny s příslušenstvím.

Výše přídělové ceny prokáže se obvyklým způsobem. Výše stavebního nákladu prokazuje se plány a rozpočtem, při menších věcech a v menších obcích bude stačiti potvrzení obecního úřadu, že dům jest postaven o výši stavebního nákladu. Pro pachtování přídělů vydány jsou nové formuláře pachtovní smlouvy č. 120 za 2 Kč za kus.

Při zcizení přídělů vystupuje jako důležitá otázka eventuelní příplatek. Tu jest rozlišovati v zásadě mezi dvěma skupinami:

a) Další zcizení pozemků získaných podle 7 (§ 7 z. z.)

b) normální příděl.

a) Při dalším zcizení pozemků nabytých podle 7 — nastupuje totiž d o h o d a o přeplatku. K přídělové ceně připočtou se náklady na získání a zlepšení přídělů, úroky atd. a teprve takto zjištný případný rozdíl činí onen přeplatek, který jest odvěsti. Jeví-li se v tomto případě přeplatek, neschvální se smlouva dříve, dokud není vykázáno zaplacení přeplatku ústředí.

Jest zvláště třeba upozorniti, že t. zv. »malý program« nepatří do zcizení podle § 7., neboť — přes to, že »malý program« provádí se řízením zkráceným, tvoří příděl normální, hlavně již proto, že při malém programu osobu přídělce vybírá a přídělovou cenu stanoví pozemkový úřad.

b) V normálním řízení přídělovém — tedy inclusive malého programu — jedná se striktně bez dohod.

Přeplatek se nepožaduje:

1. jedná-li se o anticipovanou dědickou posloupnost,
2. převádí-li se příděl na snoubence,
3. převádí-li se příděl menšího rozsahu současně s celým svobodným majetkem.

Kromě těchto případů vyžaduje se při zcizení podílů, zbytkových statků a přídělů přeplatek vždy, převádí-li se pouze příděl.

Přidělená stavební půda i po zastavění má býti vázána v dalších dispozicích na souhlas S. P. Ú. tehdy, žádá-li toho zvláštní zřetel na zájem veřejný (spekulace v lázních a p.). Proto nutno řádně a individuálně zkoumati každou žádost o výmaz uložených omezení, proč přídělce za výmaz žádá a zda půdu stavební skutečně podle požadovaného účelu řádně zestavěl. Vyžadují se proto rozpočty, plány stavební a potvrzení obecních

úřadů, že stavba podle stavebního plánu jest řádně provedena. Dále nutno prokázati, že obec má schválený regulační plán a že jde o stavební místo, nacházející se v prostoru, kde již potřebná uliční (silniční) plocha jest zajištna. Konečně ještě několik slov o převodech při projednávání pozůstalosti.

Jest záhodno žádati o výtah přídělů (offo pro spisy) přímo obvodovou úřadovnu. Je-li totiž příděl půdy větší než 6 ha, stanoví si obvodová úřadovna svoje podmínky pro rozdělení pozůstalosti (§§ 23, 39, a 49 příděl. zák.).

V tom ohledu panuje u soudů velká nejednotnost. Často se nežádá o sdělení event. podmínek převodu přídělů na dědice, což může zaviniti, že po provedení listiny odevzdací ohledně majetku volného způsobeny budou potíže při provádění odevzdání přídělů, neboť není záruk, že S. P. Ú. skutečně příděl přejímá, dědickou dohodou bez jeho souhlasu stanovenému vydá a tím by mohl býti účel celé dohody dědické event. zmařen.

Předchozí článek není — a ani nechce býti nějakým vědeckým rozborem jednotlivých ustanovení. Chce býti spíš jen — třeba skromnou — příručkou, podle níž zjistíme, čeho k té které žádosti budeme potřebovati, abychom pokud možno dosáhli příznivého a včasného vyřízení. Nemůže býti ani obecně platným. Už jen proto — že jak jsem se shora zmínil, není striktních, podrobných předpisů, každý případ může býti posuzován docela individuálně. Je spíše pouze rámcem, který snad postačí pro většinu takových případů, jež se vyskytují v naší praxi.

Dr. Vladimír Řezáč:

Jak lze ulehčiti soudům práci nadmíru přetíženým.

Jest všeobecně známo, že po převratu soudy jsou značně prací přetíženy, jednak tím, že agenda jejich proti dobám dřívějším značně vzrostla, jednak tím, že jest citelný nedostatek soudců. Tento stav neobjevil se snad teprve nyní, nýbrž trvá již dobře deset let a byl také důvodem pro vydání čl. IX. zák. z 1. dubna 1921 č. 161 Sb. z. a n., dle kterého pozůstalostní agenda soudní měla býti přenesena na notáře, jako soudní komisaře, ve značnější míře, než se dosud dělo. Bohužel navrzení a uzákonění čl. IX. zák. č. 161/21 Sb. z. a n. nebylo uvítáno jako snaha justiční správy ulehčiti soudům, prací nad míru přetíženým, nýbrž všichni ti, kteří se cítili finančně poškozeni prikazováním pozůstalostí ku projednání notářům, uváděli všemožné důvody, aby docílili navrzení a uzákonění čl. XII. zák. z 8. června 1923 č. 123 Sb. z. a n. Výsledek pak byl ten, že u některých okresních soudů byly notářům pozůstalosti prikazovány ku projednání velmi málo a pozůstalosti, při nichž zřizován byl soupis, vůbec ne. A přece každý, kdo dovede posouditi, jaká námaha a ztráta času jest spojena často s pozůstalostmi, při nichž se soupis zřizuje, zejména běželi o nemovitosti často daleko od sídla okresního soudu položené, jakož i větší hodnoty, očekával by, že právě tyto pozůstalosti mohly by býti projednávány notáři a to tím spíše, že v těchto případech mohou strany daleko snáze nésti poplatky za projednání pozůstalosti než v pozůstalostech, kde jest jmění daleko menší. V někte-

rých okresích pak vzhledem k této praxi se dokonce již v lidu zahnízdil názor, že notář nemůže projednávatí pozůstalosti, při nichž vystupují jako dědicové nezletilí a pozůstalosti, jde-li o rolnickou usedlost střední velikosti (zak. ze dne 7. srpna 1908 č. 68 z. z.), a to proto, že tyto pozůstalosti nejsou soudem ku projednání nikdy přikázány. Ustanovení zákonná jsou ovšem jiná, stačí upozorniti na § 29 patentu z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. a § 183 not. ř. z 21. května 1855 č. 94 ř. z., přirozeně také na § 185 not. ř. z 21. května 1855 č. 94 ř. z., dle něhož »když se zaměstnávají notáři jako soudní komisaři, budiž hleděno k tomu, aby uspišeny byly práce ku prospěchu stran, tak i aby byly slušně rozděleny tak, že se přidělí notářům nejen bezplatné, nýbrž i takové výkony za plat, které jsou způsobilé, aby jim poskytly přiměřenou odměnu za jejich zaměstnávání těmito pracemi vůbec.«

Jest zcela přirozené, že jsou-li soudy přetíženy prací, že vyřizují-li takové pozůstalosti samy, nemohou je uspišiti ku prospěchu stran bez spolupůsobení notářů, jako soudních komisařů, a v zájmu rychlého projednání ku prospěchu stran a v zájmu ulehčení práce soudů, mělo by býti právě projednávání pozůstalostí, při nichž se zřizuje soupis a jde-li o rolnickou usedlost střední velikosti, svěřováno notářům při všech těch soudech, které prací nad míru jsou přetíženy. Ministerstvo spravedlnosti pak upozornilo soudy výnosem ze dne 22. prosince 1923 č. 58.865/23: »Ježto důvodem pro navržení a uzákonění čl. IX. č. 161/21 Sb. z. a n. byla snaha justiční správy ulehčiti soudům, prací nad míru přetíženým, doporučuje ministerstvo spravedlnosti, aby soudy uvažovaly bedlivě o tom, mohou-li pozůstalostní agendu zdotati nyní bez spolupůsobení notáře, jako soudního komisaře. Dojdou-li ku přesvědčení, že tomu tak nebude, bude nutno, aby i nadále pozůstalosti přikázány byly soudnímu komisaři, obzvláště v okresech, ve kterých notář ke spokojenosti soudu i obyvatelstva za platnosti čl. IX. zák. č. 161/21 pozůstalostní řízení prováděl. Při přikázání pozůstalosti notářům budiž přihlíženo také k tomu, aby nebyly notářům svěřeny ku projednání pouze pozůstalosti, jež jsou povinni bezplatně provést, nýbrž také přikázány byly ku projednání pozůstalosti vyšší hodnoty, ze kterých mohli by hraditi výlohy, spojené s bezplatným projednáním.« Výnos připamatován výnosem z 2. března 1925 č. 9890/25. Z toho jest zřejmo, že nejen § 185 not. ř. z 21. května 1855 č. 94 ř. z., nýbrž i shora uvedené výnosy ministerstva spravedlnosti připomínají, že notářům nemají býti přikazovány pouze pozůstalosti menší hodnoty či dokonce pouze bezplatné, nýbrž také pozůstalosti vyšší hodnoty a to tak, aby notářům poskytly přiměřenou odměnu za jejich zaměstnání těmito pracemi vůbec.

Jest litovati, že ve výnose ministerstva spravedlnosti nebyly soudy, zejména v dnešní době přetížení soudů pracemi, upozorněny na to, aby notářům přikazovány byly ku projednání pozůstalostí, jejich projednání spojeno jest s velkou ztrátou času pro soudy, tedy zejména v takových případech, kde jest nutno prováděti soupisy nemovitostí, ležících mimo sídlo soudu a kde jmění pozůstalostní jest dostatečné, takže strany lehko poplatky za projednání pozůstalostí zaplatiti mohou. Tím ušetřilo by se mnoho drahocenného času, který nejen soudce, nýbrž i úředník soudní na těchto cestách ztratí a který mohl by býti využitkován na vyřizování těch prací soudních, ke kterým notářů použití nelze, nehledě k tomu, že by pokladně státní ušetřeny byly znač-

né výdaje, vzniklé těmito cestami, takže dalo by se těchto úspor použití při hledání úhrady pro zlepšení platů soudců a úřednictva soudního vůbec. Mohla by sice při této příležitosti vzniknouti námitka, že zrátou těchto cest bylo by zhoršeno hmotné postavení soudců, pochybuji však, že by tato námitka mohla přicházeti v úvahu a to tím spíše, že nebylo by důstojné chtíti podobným způsobem zlepšovati hmotné postavení soudců, poněvadž zlepšení hmotného postavení soudců musí již nastati a to v době co nejkratší, neboť není pouze záležitostí soudců, nýbrž záležitostí celého státu a všeho občanstva, aby soudce za svou poctivou, svědomitou a vysilující práci byl důstojně a spravedlivě honorován a jest již nejvyšší čas, aby se jednou od slibů přikročilo ke skutkům. Úhrada by se našla jistě, když se dovedla nalézt v případech jiných, kde nebylo třeba tak nutné pomoci jako v případě tomto. Stačí poukázati na slova p. ministra Dr. Meissnera: »Jsem pevně rozhodnut, setrívati na linii, kterou jsem vždy sledoval. Všichni pozorují dnešní neblahý stav justice. Jsou to jistě poměry nezdravé, když ještě v jedenáctém roce republiky je nutno, aby bylo ulehčeno přetížení soudů mimořádnými zákonnými opatřeními. Nutno přihlédnouti, jaké to byly příčiny, které tyto neblahé poměry u soudů způsobily, proč líčení musí býti odkládána, proč soudcové musí si dávat na den tolik líčení, jež nemohou pak zdolati, proč strany odcházejí od soudů s pocitem neuspokojení, ne-li křivdy. To není věcí soudů, poněvadž je to problém soudnictví. Tento mimořádný zjev musí v každém vyvolati myšlenku, co to způsobilo, že soudy nemohou zdolati svou práci a že se k soudům nehlásí dostatečný právnický dorost. Při sledování této myšlenky nevyhneme se otázce hmotného postavení soudců. Je třeba, aby ministerstvo řešení problému soudnictví považovalo za svůj nejnaléhavější a přední úkol a aby ono vymohlo co nejpříznivější úpravu hmotných poměrů soudcovských.«

Jistě každý, kdo dovede spravedlivě oceniti práci, jest toho názoru, že hmotné postavení soudců musí býti zlepšeno tak, aby bylo důstojnou odměnou státu stavu soudcovskému za služby, prokázané ve prospěch všeho občanstva. Úhrada by se našla na př. za legalisování podpisů u soudů mohl by se vybíratí poplatek, který by se rovnal v případech přes 1000 Kč výlohám, které strana musí zaplatiti při legalisaci u notáře a tím by se docílilo nejen příjmu, nýbrž i toho, že by se agenda soudní v tomto směru zmenšila, dále v případě, kde by pozůstalost projednával soud aneb kde by strany projednávaly si pozůstalost samy, soud však by byl nucen ji doplňovati, vybíral by se stejný poplatek jako za projednání pozůstalosti u notáře, tím opět docílilo by se nového příjmu a také spravedlnosti vůči stranám, poněvadž by se nemohlo státi jako se stává nyní, že třeba zámožná strana neplatí za projednání pozůstalosti nic, poněvadž soud ji ku projednání notáři nepřikázal a projednával ji sám, kdežto strana chudá, jejíž pozůstalost přikázána byla ku projednání notáři, poplatek zaplatí, poněvadž nemůže to zaříditi tak, aby pozůstalosti se značným jměním pozůstalostním projednávali notáři, a kdežto s menším jměním pozůstalostním bezplatně soudy. Tedy bylo by zcela spravedливо a v zájmu státu, aby za bezplatnou službu, která se poskytuje soudy projednáním pozůstalostí se značným jměním pozůstalostním těmito dědicům, tito také zaplatili, poněvadž ztrátou času tímto vzniklou trpí pak agenda soudní v jiných směrech,

ačkoliv to nikterak není třeba a dalo by se ulehčiti nejen soudům v jejich přepracovanosti, nýbrž i prospělo by se pokladně státní, ovšem předpokládá to, aby notáři, jako soudní komisaři, byly náležitě zaměstnávání a úprava hmotného poměru stavu soudcovského, aby byla ku spokojenosti tohoto stavu provedena.

Jednání a usnesení německých soudců v Karlových Varech.

Ve dnech 5. až 7. září t. r. jednali němečtí soudcové v Republice Československé na svém sjezdu v Karlových Varech nejen o svých akutních stavovských otázkách, jak ani jinak býti dnes nemůže, nýbrž i o svých snahách po vědeckém prohloubení svých příslušníků a o poměru soudcovského stavu vůbec k státu, národu, kultuře a hospodářskému životu.

Precisováním svého stanoviska ke všem těmto složkám jednání soudců německých stouplu neobyčejně a nutno s povděkem konstatovati, že z celého jednání byla patrna snaha veřejně stále zdůrazňovati, že soudce není pouhým úředníkem státním. Idea stavu soudcovského naprosto nepřipouští činiti mezi státním úředníkem a soudcem rovnítko.

Jest jen přirozeno, že při tomto nazírání na činnost soudcovskou musí materiálně býti zabezpečen stav soudcovský tak, aby jeho duševní potence dnešní nejen byla zachována, nýbrž i vzhledem k nynějšímu hospodářskému a kulturnímu životu národa stoupala.

Přetížený soudce a hmotně nezaopatřený koná svému státu buď služby špatné nebo, chce-li býti na výši doby, ničí sebe a svoje zdraví.

Přednášky proslovili: prof. štyrskohradecké university Dr. Swoboda o »Demokracii a soudcích«, pak profesor na svobodné vysoké škole politické Dr. Wohrsek o »Justici a tisku« a o justiční reformě s otevřeností sobě vlastní promluvil rada nejvyššího soudu v Brně Josef Stehr, který zejména zdůraznil, že za dnešní politické situace nelze řešiti krisi našeho soudnictví novou úpravou a přesuny některých úkonů na úřady jiné, které teprv by se musily zřizovati a na něž by nebylo v rozpočtech úhrady.

Nutno nápravu provésti v mezích dnešních zákonů, které uvolnění soudcovského stavu umožňují v mnohém ohledu bez velkého nákladu, aniž jest třeba měniti kompetence jejich.

Reformy jest třeba, pokud jde o soud, soudce a řízení soudní.

Soud potřebuje nejen zdatné soudce, nýbrž i náležitě vycvičenou a bezvadně fungující kancelář, na níž může se soudce spolehnouti. Počet soudců i personálu kancelářského jest upravit tak, aby mohl normální agendu snadno zastati.

Zvláštní zřetel jest věnovati osobě soudce, jemuž musí býti umožněno, aby svoje vzdělání odborné stále doplňoval a udržoval na výši doby. Základní podmínkou toho jest zlepšení jeho požitků a umožnění postupu do vyšších tříd služebních.

Pro reformu řízení soudního doporučuje se rozšíření řízení ve věcech bagatelních, rozšíření působnosti samo-soudců, obmezení opravných prostředků a konečně obligatorní postoupení všech věcí pozů-

stalostních notářům ku provedení celého řízení pozůstalostního.

Sjezd usnesl se na několika resolucích, v nichž ve stručném znění jsou obsaženy hlavní myšlenky výše zmíněných přednášek.

Touhy německých soudců kryjí se po této stránce úplně s touhami soudců českých a stav notářský sleduje zajisté s vřelou sympatií tyto snahy o povznesení soudu i soudců a s přesvědčením, že navržená cesta ke zlepšení jest za dnešního stavu věcí, jediné možná a k cíli vedoucí.

Zasedání rady mezinárodní federace vysokoškolsky vzdělaných žen

v Praze ve dnech 18.—24. července 1930.

Mezinárodní sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen (International Federation of University Women) bylo založeno v červenci roku 1920 na konferenci, konané v Londýně. Myšlenka tato nebyla však již zcela nová, asi 20 let před tím zabývaly se jí ženy švýcarské a v roce 1919 sešly se zástupkyně amerických a anglických akademiček, aby připravily půdu k založení organizace skutečně mezinárodní. Na londýnské konferenci bylo stanoveno, že cílem federace bude: »pracovati k lepšímu porozumění a přátelství mezi akademicky vzdělanými ženami všech národů světa«.

Zastoupeny byly ženy americké, austrálské, belgické, československé, dánské, francouzské, holandské, italské, indické, kanadské, norské, španělské, švédské a ženy z jižní Afriky, třebaže neměly všechny státy dosud svých vlastních národních sdružení. Předsedkyní byla zvolena Prof. Dr. Karolina Spurgeon z londýnské university.

V následujících letech tvořily se rychle organizace akademických žen v jednotlivých státech, ačkoliv se to setkávalo s různými obtížemi. V roce 1922 sešly se delegátky 16 národních sdružení na konferenci v Paříži a na třetí konferenci, která se konala na společně pozvání žen norských, švédských, dánských a finských v Christianii, byly již zastoupeny akademické ženy 22 států. Předsedkyní zvolena zde Američanka Dean V. Gilderleeve.

Na kongrese v Amsterodamu v roce 1926 vzrostl počet zastoupených států na 27; členy Mezinárodní federace stalo se tu sdružení estonské, maďarské, německé a polské; předsedkyní zvolena byla docentka university v Oslo Dr. Gleditsch.

Na kongrese v Ženevě v roce 1929 přijato bylo za nového člena sdružení lotyšské a litevské a předsedkyní zvolena byla prof. university londýnské Dr. Cullis.

Kongresy mezinárodní federace vysokoškolsky vzdělaných žen konají se každého třetího roku, rada (Council) zasedá každoročně, a to vždy v jiné zemi.

Na pozvání Sdružení vysokoškolsky vzdělaných žen v RČS uspořádáno bylo zasedání rady ve dnech 18.—24. července 1930 v Praze. Předsedala mu prof. Dr. Cullis za přítomnosti bývalé předsedkyně prof. university v Oslo Dr. Gleditsch, první místopředsedkyně paní Schreiber-Favre, druhé místopředsedkyně paní Monod, generální sekretářky Miss Bosanguet a generální pokladní Miss Brown a delegátek těchto států: Spojených států amerických, Anglie, Austrálie, Belgie, Dánska, Francie, Holandska, Itálie, Kanady, Norska, Španělska, Švédska, Rakouska, Bulharska, Estonska, Německa, Řecka, Maďarska, Irska, Jugoslavie, Lotyšska, Litvy, Nového Zélandu, Polska, Rumunska a Švýcarska, vedle delegátky Československa.

Po dobu zasedání rady pořádána byla řada společenských akcí, z nichž zejména upozorniti jest na čaj pořádaný československým sdružením ve Společenském klubu dne 18. července 1930, jehož se zúčastnil za ministerstvo zahraničních věcí pan vyslanec Dr. Krofta, za notářskou komoru pan prezident Dr. Čulík, a řada vynikajících hostů.

Pro delegátky uspořádán byl zájezd do Jáchymova, kde byly uvítány zástupcem ministerstva zdravotnictví, uspořádán pro ně skvělý lunch v Radiopaláci, a do Karlových Varů, kde